

prof. UG dr hab. Piotr Niwiński
Instytut Politologii
Uniwersytet Gdański
ul. Bażyńskiego 4a
80-309 Gdańsk
mail: piotr.niwinski@ug.edu.pl
tel: 504 890 870

Gdańsk 22 II 2023

**Recenzja pracy doktorskiej mgr Piotra Robakowskiego
„Utrzymanie ciągłości realizacji świadczeń medycznych
w sytuacjach kryzysowych
na przykładzie działania Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego”
napisanej pod kierunkiem
prof. dr hab. Andrzeja Basińskiego
promotor pomocniczy: dr Daniel Ślęzak**

Przedstawiona do oceny dysertacja doktorska mgr Piotra Robakowskiego „Utrzymanie ciągłości realizacji świadczeń medycznych w sytuacjach kryzysowych na przykładzie działania Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego”, wydaje się być zwieńczeniem dotychczasowych wysiłków badawczych autora pracy. Dysertacja ta sprawia wrażenie swego rodzaju „opus magnum” doktoranta, w którym widoczne jest wykorzystanie wcześniejszych doświadczeń oraz rozwój jego zainteresowań badawczych. Związana jest z oboma kierunkami zainteresowań. Zarówno z Naukami o Zdrowiu jak i Naukami o Bezpieczeństwie.

Praca jest elementem, jakże dziś istotnego, holistycznego spojrzenia na naukę. Dotyczy nauki o zdrowiu, ale bardzo głęboko sięga także do nauk o bezpieczeństwie. Hipotezę badawczą, jaką autor umieścił, dotyczy zagrożeń dla sprawnego funkcjonowania polityki zdrowotnej państwa i przygotowania na sytuacje kryzysowe placówek medycznych.

Postanowił odpowiedzieć na pytania czy wystarczające są krajowe rozwiązania prawne, czy istniejące plany działania szpitala zwiększają sprawność systemu ochrony zdrowia, czy odpowiednio przygotowany szpital sprawniej działa w obliczu zagrożenia,

sytuacji kryzysowej i czy istniejące oraz wdrażane wzorce procedur bezpieczeństwa są funkcjonalne.

Dla weryfikacji postawionych hipotez autor użył m.in. metody analizy danych zastanych oraz obserwację uczestniczącą. Ale także istotną rolę odegrała metoda studium przypadku. Wszystkie one w sposób komplementarny obejmują badane zjawisko, dając możliwość odpowiedzenia na postawione hipotezy.

Praca składa się z pięciu rozdziałów. Pierwszy z nich odnosi się do warstwy teoretycznej zjawiska. Autor scharakteryzował czym są nauki o zdrowiu ale także wskazał na definicyjną stronę polityki bezpieczeństwa. Ukazał także prawno-ustrojowe uwarunkowania polityki zdrowotnej RP. Ten fragment jest niezwykle istotny ze względu na omawianie procedur bezpieczeństwa, mających umocowanie właśnie w polityce zdrowotnej.

Mgr Robakowski wykazał również zależność pomiędzy bezpieczeństwem zdrowotnym a siecią szpitali publicznych w Polsce. Ten fakt, wydający się być naturalnym, wcale tak oczywistym nie jest. Ukazał to doktorant, wskazując na specyficzne uwarunkowania tych zależności. W tym wypadku autor uczynił słusznie, kompletując informacje i ukazując wzajemne zależności.

Następnie ukazał czym jest zarządzanie kryzysowe i jakie czynniki je warunkują. W tym po raz kolejny zwrócił uwagę na rolę procedur w systemie zarządzania kryzysowego jako element niezmiernie istotny czy wręcz niezbędny. Zarządzanie bowiem opiera się na procedurach. Modyfikowanych w szczegółach, ale stałych w swojej istocie. Tutaj, można powiedzieć, znajduje się istota poruszanej jako podstawa badań problematyki.

Doktorant ukazał także, jak powinna wyglądać zabezpieczenie logistyczne w sytuacji kryzysowej. I znowu po raz kolejny w sposób kompleksowy podszedł do zagadnienia. Z punktu widzenia nauk o bezpieczeństwie nie ma tutaj błędów czy niedociągnięć. Wydaje się, iż autor objął zjawisko w sposób całościowy. Nawet tak wydawałoby się oczywisty element jak ruch na terenie szpitala w sytuacji kryzysowej wymaga bowiem pewnego unormowania i wprowadzenia zasad jasnych i przejrzystych, aby móc bez przeszkód pracować.

W części drugiej został przedstawiony przede wszystkim cel pracy. Jest nim próba opracowania procedur zarządzania ciągłością działania UCK w zakresie wystąpienia możliwych sytuacji kryzysowych.

Autor zanalizował stan aktualny przygotowania szpitali na sytuacje kryzysowe. Przyszło mu to o tyle łatwiej, iż sam jest pracownikiem jednego z tych ośrodków i mógł naocznie sprawdzić stan przygotowań w praktyce. Pracował więc empirycznie nie tylko opierał się o założenia teoretyczne.

Mgr Robakowski postarał się zanalizować aktualne zagrożenia. Tutaj przede wszystkim wziął pod uwagę wyniki ćwiczeń, jakie prowadzone były w Uniwersyteckim Centrum Klinicznym w latach 2018 i 2019. Zostały one przez doktoranta dość dokładnie przebadane i stały się jedną z podstaw dla jego dysertacji.

Doktorant w swojej dysertacji postarał się opracować wzorzec obliczania skuteczności wdrażanych i realizowanych procedur w związku z wystąpieniem sytuacji kryzysowej. Za ważne uznał także testowanie wybranych procedur pod kątem czasu ich wykonywania i efektywności. Kolejne elementy publikacji to dyskusja nad ukazanymi danymi i wyciągnięcie z niej wniosków. W efekcie składa się to na spójną całość.

Czy autor wyczerpuje tematykę? Należy od razu powiedzieć - zdecydowanie nie. Nawet należałoby uznać, iż praca zasadniczo powierzchownie dotyczy tematu. Jednak nie umniejsza to jej wartości. Temat bowiem jest niemal nieznanym w naukach o bezpieczeństwie a także mało znany w naukach o zdrowiu. Praca ta wytycza więc kierunek dalszych badań. Aby jak najszybszych i jak najdokładniejszych. Całość uzupełniają aneksy. Ich umieszczenie jest zasadne i uzupełnia treść pracy.

Pod względem formalnym praca wymaga dopracowania. Przypisy do pracy zostały umieszczone w sposób mi nieznanym. Są bowiem jednocześnie bibliografią. Utrudnia to bez wątpienia czytanie całości. W sytuacji, gdyby oceniać dysertację wyłącznie pod kątem nauk o bezpieczeństwie, byłby to element dyskwalifikujący. Jednak zdając sobie sprawę ze specyfiki nauk o zdrowiu, można uznać ten element za nie nadmiernie istotny. Jednak w ewentualnej przyszłej publikacji zdecydowanie nastawałbym na poprawę strony formalnej.

W pracy została także w wielu miejscach złamana jedność czasu (przykładowo na str.46). Jest także dość dużo literówek, błędów stylistycznych i gramatycznych. Jednak elementy te nie są dyskwalifikujące. Bez wątpienia jednak praca wymaga uporządkowania pod względem formalnym w kolejnych krokach publikacyjnych.

Reasumując, przedstawiona do oceny dysertacja składała się z kilku zasadniczych elementów powiązanych ze sobą oraz nawzajem z siebie wynikających. W pierwszej części doktorant szeroko przeanalizował aktualną literaturę w odniesieniu do polityki zdrowotnej Polski. Literatura ta jest dotyczy procesów społecznych ukierunkowanych na problematykę zapewnienia bezpieczeństwa. Następnie podjął analizę aspektów prawno-organizacyjnych funkcjonowania systemu bezpieczeństwa medycznego. Zjawisko to odniósł do funkcjonowania sieci szpitali w Polsce.

Kolejnym krokiem był analiza procedur wewnętrznych przedmiotowego dla dysertacji szpitala, istniejącego Planu Zarządzania Kryzysowego Województwa Pomorskiego, Narodowego

Programu Ochrony Infrastruktury Krytycznej Załącznika, wytycznych Światowej Organizacji Zdrowia a także innych dokumentów.

Następnie zanalizował procedury wewnętrzne w odniesieniu do zagrożeń dla szpitali, wykonanych w oparciu o identyfikację potencjalnych zagrożeń dla Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego, ujętych w planie postępowania w sytuacjach kryzysowych a także podczas wypadków masowych.

Istotnym elementem dysertacji było wypracowanie wzoru zapisów procedury zarządzanie ciągłością działania przez doktoranta. Procedurę poddał licznym konsultacjom oraz przetestował w ramach ćwiczeń klinicznego Oddziału Ratunkowego. Uzgodniona i wdrożona procedura zarządzania ciągłością działania stała się obowiązująca w Uniwersyteckim Centrum Klinicznym. Jest ona wypełnieniem wszystkich zobowiązań w zakresie zarządzania kryzysowego stawianych przed jednostkami medycznymi, stanowiąc jednocześnie realizację strategicznych założeń w zakresie bezpieczeństwa państwa w obszarze medycznym.

Jak więc widać opracowanie ma charakter nowatorski, bowiem problematyka ta nie doczekała się dotychczas opracowania adekwatnego do swojej rangi i znaczenia. Podejmowana była do tej pory raczej aspektowo, bardziej jako przyczynek do charakterystyki innych, pokrewnych mu zagadnień. Uwidoczniona w książce konceptualizacja zagadnienia jest czytelna i przekonująco uzasadniona. Założone przez autora cele i pytania badawcze znajdują odzwierciedlenie w przyjętej strukturze opracowania i jego wynikach.

Przedstawiona do recenzji praca doktorska mgr Piotra Robakowskiego „Utrzymanie ciągłości realizacji świadczeń medycznych w sytuacjach kryzysowych na przykładzie działania Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego” jest pracą dostateczną, podejmującą nowatorską tematykę i mimo dostrzeżonych błędów spełnia warunki określone w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2018 r., poz. 85 z późn. zm). W konsekwencji wnoszę o nadanie mgr Piotrowi Robakowskiemu stopnia naukowego doktora

KIEROWNIK
Instytutu Politologii
Katedry Nauki o Bezpieczeństwie

Piotr Niwiński
prof. UG, dr hab. Piotr Niwiński